

صفحه آرایی مقالات علمی- پژوهشی

ویرایش اول، شهریورماه ۱۳۹۴

در این راهنما، نکات ضروری در صفحه آرایی مقالات علمی- پژوهشی بطور خلاصه بیان می شود. با استفاده از این نکات، نویسندگان می توانند در مقالات کنفرانس یا نشریاتی که تنظیم و صفحه آرایی نهایی به عهده نویسندگان است، صفحه آرایی شکیلتری انجام دهند. این راهنما برای صفحه آراهای مبتدی نیز آموزنده خواهد بود.

- اگر عنوان مقاله طویل بود، آن را از هر جایی نشکنید. بطور نمونه، عنوان «طراحی سیستم کنترل هواپیمای بدون سرنشین با بال متغیر با استفاده از منطق فازی» را در نظر بگیرید. فرض کنید نرم افزار ویرایشگر بطور خودکار، عنوان مقاله را از عبارت «منطق فازی» بشکند و به خط دوم منتقل کند؛ در صورتی که توصیه می شود، عبارت «با استفاده از منطق فازی» به خط دوم منتقل شده و همچنین دو خط وسط چین شود. بعلاوه، لزومی ندارد که خط اول عنوان مقاله از خط دوم طولتر باشد. در خصوص عناوین بخشها هم همینطور (البته اگر مطابق فرمت کنفرانس یا نشریه، عنوان بخشها وسط چین باشد).
- در صفحه آرایی باید کلیه صفحات مقاله با هم تراز باشد. بعبارت دیگر، ارتفاع خطوط در ابتدا و انتهای تمام صفحات با هم یکسان باشد (البته عنوان مقاله مستثنی است). در صفحه آرایی متن های دوستونه، هر دو ستون در کلیه صفحات باید با هم و با صفحات دیگر تراز (هم ارتفاع) باشد.
- در فرمت دوستونه اگر صفحه آخر مقاله تکمیل نشده باشد، دو ستون مقاله باید با هم تراز شود. بعبارت دیگر، در صفحه آخر که معمولاً بخش مراجع مقاله است، دو ستون نیمه تمام با ارتفاع یکسان باید مشاهده شود.
- اگر عنوان یک بخش در خط آخر یک ستون مشاهده شد، با تنظیم فواصل خالی، آن عنوان را به ستون (یا صفحه) بعد منتقل کنید. همچنین می توانید با تکمیل متن و افزایش یک خط به آن، عنوان بخش را به ستون (یا صفحه) بعد منتقل کنید. همچنین اگر عنوان بخش از خط دوم یک ستون شروع می شود، با تنظیم فواصل خالی، یا حذف چندین کلمه زائد، عنوان بخش را به بالای ستون (خط اول) منتقل کنید.
- اگر زیرنویس شکل یا بالانویس جدول، دو خط (یا بیشتر) شد، نگذارید بطور اتوماتیک به دو خط شکسته شود؛ بلکه از جای مناسب به خط دوم منتقل شود و دو خط وسط چین شود (البته اگر مغایرتی با فرمت کنفرانس یا نشریه نداشته باشد).
- توصیه می شود با تنظیم فواصل، خطوط (میانی) دو ستون مقابل نیز هم ارتفاع شود. بعبارت دیگر، اگر به واسطه درج روابط ریاضی یا شکل و جدول، خطوط میانی دو ستون مقابل هم ارتفاع نشد، توصیه می شود با تنظیم فواصل خالی، آنها را تراز کنید. البته این توصیه الزامی نیست و اکثر نشریات نیز در صفحه آرایی آن را رعایت نمی کنند؛ اما سبب شکیلتر شدن صفحه آرایی مقاله می شود.
- در خصوص شکلها و جداول به راهنمای کوتاه «جانمایی شکلها و جداول در مقالات علمی- پژوهشی» در وبگاه انجمن مراجعه نمایید.
- در خصوص درج روابط ریاضی به راهنمای کوتاه «درج روابط ریاضی در مقالات علمی- پژوهشی» در وبگاه انجمن مراجعه نمایید.
- در صفحه آرایی دقت کنید که اگر از جملات نظیر «بصورت زیر می توان نوشت» استفاده کردید که اشاره به فرمولی دارد، فرمول بعد از آن در زیر آن عبارت قرار گیرد. اگر رابطه ریاضی به ستون بعد رود، دیگر از عبارت «بصورت زیر» استفاده نکنید. بطور نمونه، می توان از شماره رابطه استفاده کرد. برای ارجاع به شکلها و جداول به هیچ عنوان از کلمات «پایین، زیر» و «بالا، فوق» استفاده نکنید.
- فونت علائم ریاضی در متن معمولاً یک سایز کوچکتر (یا حداکثر مساوی) فونت متن است. حداکثر سعی را داشته باشید که فاصله خطوط به علت درج علائم ریاضی افزایش نیابد.
- با فشرده سازی متن یا تغییر جزئی آن سعی کنید، علامت ارجاع (یا بخشی از) به تنهایی به خط بعد منتقل نشود. بطور نمونه، ارجاع [۹] به تنهایی به خط بعدی منتقل نشود.
- کلماتی مانند «می شود (می + شود)»، «شبه سازی (شبهه + سازی)» بطور خودکار توسط ویرایشگر شکسته نشود و در دو خط نوشته نشود. بطور نمونه با گسترش کلمات خط مربوطه، بخش اول کلمه را نیز به خط بعد منتقل کنید (یا با فشرده سازی متن، بخش دوم را نیز به خط قبلی ملحق کنید).
- سعی کنید شماره روابط ریاضی، شماره ارجاعات، شماره شکلها و جداول در متن مقاله با لغات توصیف کننده آن (رابطه، مرجع، شکل، جدول) در یک خط بوده و به دو خط شکسته نشود. بعبارت دیگر، در متن مقاله عبارت «شکل ۱» بگونه ای نباشد که شماره شکل به خط بعدی منتقل شود؛ در حالی که کلمه «شکل» در خط قبلی باشد.

گردآوری: سید حمید جلالی نائینی